नाट्य संमेलन क्षणचित्रे

पोतराज झालो ग...

नाट्य संमेलनानिमित्त काढण्यात आलेल्या नाटपदिंडीत सहभागी पोतराज.

दशावतारी नाट्याची झलक...

कोकण, गोव्यात प्रसिद्ध असलेल्या दशावतारी नाटकातील पात्रांनी आपल्या वेशभूषेने बीड शहरातील नागरिकांचे लक्ष वेधून घेतले.

कनकालेश्वराचे स्मृतिचिन्ह...

बीड येथे राज्याचे उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री उदय सामंत यांना बीडच्या कनकालेश्वर मंदिराची प्रतिकृती असलेले नाट्य संमेलने स्मृतिचिन्ह देऊन सन्मानित करताना डॉ.योगेश व सविता क्षीरसागर.

रांगोळीतून संमेलनाचे बोधचिन्ह

रांगोळी उत्सव आयोजक अखिल भारतीय मराठी नाट्य संमेलनच्या विचार नाट्य संमेलन व्यवस्थापनमार्फत अशा प्रकारे आयोजक रांगोळी रेखाटण्यात आली होती.

शाहिरी गीते रंगली...

नाट्य संमेलनातील दुसऱ्या सत्रात शाहिरी गीते सादर करताना कलावंत.

हलगीच्या तालावर प्रशांत दामले, पाठक यांनी धरला ठेका

नाट्य, लोककलावंतांची मांदियाळी, दिंडी चाललली

प्रतिनिधी | बीड

अखिल भारतीय मराठी नाट्य परिषद, मुंबई यांच्या वतीने आयोजित ५०० व्या अखिल भारतीय मराठी विभागीय नाट्य संमेलनाच्या पार्श्वभूमीवर बीड शहरात शुक्रवारी (ता.२) वेळुवारी संमेलनस्थळापासून नाट्य दिंडी काढण्यात आली. प्रशांत दामले, संदीप पाठक, अंशुमन विचारे, सुबोध निकम, विनू खोंडे यांच्यासह विविध नाट्य कलावंतांसह लोक कलावंतांची मांदियाळी या सोहळ्यात विठ्ठल नाट्य कलावंतांसह वारकऱ्यांच्या दिंडी सामील झाल्या. यामध्ये सर्व महाराष्ट्र इतरेच्या पांच हलगीच्या नादात संदीप पाठक यांचे नृत्य बीडकरांना अनुभवायला मिळाले.

ढोल, ताशा, तुतारी फेटे, रांगोळ्यांच्या पायघड्यांच्या उपस्थित बीड शहरात ५०० व्या अखिल भारतीय मराठी नाट्य संमेलनाचे विठ्ठल वाजले. मोठाच मोठाच नाट्य दिंडी काढण्यात आली. नाट्य कलावंतांसोबत सयाजीराव, विक्रम, पोतराज, गोंधळी, दशावतार या लोक कलावंतांच्या लोककलेने ही नाट्य दिंडी सजली होती. ही दिंडी पाहण्यासाठी बीडकरांनी गर्दी केली. यावेळी नगरिकांनी कलाकारांसोबत सेल्फी काढण्याचा मोह आवरता आला नाही. या दिंडीत कलाकारांनी उपस्थितांकडे वाद्यासमवेत दिंडीत सहभाग घेतला. यावेळी सर्व महाराष्ट्र इतरेच्या कलावंतांनी नाचत पुनश्च खेळत आनंद घेतला. या नाट्य दिंडीत नाट्य परिषदेचे अध्यक्ष प्रशांत दामले, उपाध्यक्ष चंद्रकांत पेंडे, संमेलनाच्या कार्याध्यक्ष तथा बीड शाखाध्यक्ष डॉ.दीपक क्षीरसागर, स्वागताध्यक्ष डॉ.योगेश क्षीरसागर, डॉ.सारिकाताई क्षीरसागर यांच्यासह जेष्ठ नेते विजय पोखले, जेष्ठ अभिनेत्या सविता मालपेकर, संदीप पाठक, अंशुमन विचारे, सुबोध निकम, डॉ. विक्रमसिंह चारुशशील, डॉ. डी.एस. कुलकर्णी, डॉ.संजय पाटील देवळाणकर, प्रा.मिलिंद शिंगीकर यांच्यासह असंख्य नाट्य कलावंत, चित्रपटांचे व दिंडीत झाले होते. संदिप्रिया कॉम्प्लेक्स, सुभाष रोड, स्टेट चौक ते संमेलनस्थळ असे ही दिंडी उत्साहात पार पडली. यावेळी नगरिकांसोबत संमेलनाध्यक्ष प्रशांत दामले, संदीप पाठक.

बीड शहरातील सुभाष रोडवर नाट्यदिंडीदरम्यान हलगीच्या नादात ठेका धरताना प्रशांत दामले, संदीप पाठक.

बीडकरांनी अनुभवला नवनरस सोहळा

शुक्रवारी सकाळ ढोल, ताशा, लेझिम फडकाच्या जल्लोषात बीडकरांनी अनुभवली, राम सीता, लक्ष्मण, हनुमान राम, वासुदेव, वारकरी संप्रदाय टाळ, वासुदेव देवाचा, गोंधळी पांच्या शास्त्रीकरणाने वातावरण भारावून गेले होते. डिकोटेकरची बाकूर नारीकरांनी या नाट्य दिंडीच नवनरस सोहळा अनुभवला. नाट्यदिंडी कार्यक्रमाच्या पोलवालांसह बीडाई वृन्दावनच्या विद्यार्थ्यांनी शास्त्रीय नृत्य सादर करत उपस्थितांचे मने जिंकली.

अभिनय • बीड येथे विभागीय नाट्यसंमेलनात चारही एकांकिकांना रसिकांची दाद

एकांकिका : अंधश्रद्धा, लिंगभेदावर प्रहार, ' गोदा'ने दाखवली भूतदया

स्व.मधुकराव पोडसे रंगमंच | बीड

बीड येथे ९०० व्या विभागीय नाट्य संमेलनाच्या पार्श्वभूमीवर वसंतराव नाईक नाट्यगृहात स्व.मधुकराव पोडसे रंगमंचावर शुक्रवारी दुपारी ओपनिंग प्रहार करणारा एकांकिका सादर करण्यात आल्या. यामध्ये मानव व पशुवरील स्त्रियांच्याही क्रूरतेचा दाखला गोदा व हैदराबाद मुक्तिसंग्राम लढ्यातील वीरांच्या कार्याला प्रकाश टाकणारी ही न मधू ही एकांकिका पार पडली.

संतोष पैठणे यांनी दिग्दर्शिलेली नवसा नवसाची एकांकिका सादर करण्यात आली. एका वंशपरंपरा सारा वर्णनात मुलगा होत. केवळ अंधश्रद्धेमुळे वंशाला मुलगाच होत पाच दिवस वाहू देत नाहीत. पाच कळात हे घाव आणायी पडले होते व डुकैवने बाळाचा मृत्यू झाला. यावेळी बाप सांगतो मरायचे, मात्र जर तुमी बाळ पाहू देते असतो तर त्याचे दुःखाचे कळले असते व हा विषय आला नसता. त्यामुळे अंधश्रद्धा चाहू नका, असा संदेश त्यांनी दिला. कल्याण महाविद्यालयाच्या वतीने आनंदी भगवाने लोक ही एकांकिका सादर करण्यात आली. प्रा.प्रदीप भागवत लिखित व दर्शिका तृतीयपंथीय समुदायाच्या अधिकार व हक्कांबाबत जनजागृती करण्यात आली. हा तृतीय पंथीय नियोजनाचा उलगडा. मात्र, लोक त्याला हिजडा म्हणतात. त्यांच्याही तृतीय पंथीय संसारे, मात्र देवाने पाठवले आहे. त्यात यावर काय दोष काय? असत तुमच्या राजकारणाचेच मी चांगला उमेदवार ठोत. मात्र लोक त्यास घाबरात. यावेळी तृतीय पंथीय रावण पाया करतो व समाजाचे प्रश्न मांडतो. तेव्हा राम चॅनेलांच्या खेळ मी कायम आहे, असे सांगितले. जो जो वंचित आहे त्यासाठी काम केले तर तुम्हाला राम तुमच्याकडेच आहे, असे पटेल असा संदेश लोकांना दिला. या नाटिकेतून इतर मग नवाची एकांकिका सादर करण्यात आली. अ.भा. नाट्य परिषद अंबाजोगाई शाखेने विचारचक्र नावाने सादर केली. वैचिंचार्थ बाँक, दशावाई शेळके यांच्यासह मराठवाडा मुक्तिसंग्रामातील पैढ्यांची शौर्यकथा सादर करण्यात आली. चौथी एकांकिका लोक ही एकांकिका सादर करण्यात आली. प्रा.प्रदीप भागवत लिखित व दर्शिका सुप्रांतपंथीय अधिकार व हक्कांबाबत जनजागृती करण्यात आली. हा तृतीय पंथीय नियोजनाचा उलगडा. मात्र, लोक त्याला हिजडा म्हणतात. त्यांच्याही तृतीय पंथीय संसारे, मात्र देवाने पाठवले आहे. त्यात यावर काय दोष काय? असत तुमच्या राजकारणाचेच मी चांगला उमेदवार ठोत. मात्र लोक त्यास घाबरात. यावेळी तृतीय पंथीय रावण पाया करतो व लोक ही एकांकिका सादर करण्यात आली. प्रा.प्रदीप भागवत लिखित व दर्शिका सुप्रांतपंथीय अधिकार व हक्कांबाबत जनजागृती करण्यात आली. हा तृतीय पंथीय नियोजनाचा उलगडा. मात्र, लोक त्याला हिजडा म्हणतात. त्यांच्याही तृतीय पंथीय संसारे, मात्र देवाने पाठवले आहे. त्यात यावर काय दोष काय? असत तुमच्या राजकारणाचेच मी चांगला उमेदवार ठोत. मात्र लोक त्यास घाबरात. यावेळी तृतीय पंथीय रावण पाया करतो व

बीड येथे आयोजित नाट्य संमेलनातील एकांकिकेचा एक प्रसंग.

संगीत रजनी, एकपात्री प्रयोगासही उत्स्फूर्त प्रतिसाद

वैभवी सुरेश मुळे हिने नाशिकचार बाईचे दोन... हा एकपात्री अभिनय सादर केला. त्यानंतर संगीत रजनी कोडल्याचे आयोजन करण्यात आले. अखिल भारतीय नाट्य परिषद बीड शाखेच्या वतीने व किमयाने महाविद्यालयाच्या संगीत विभागाच्या वतीने ही रजनी सादर करण्यात आली. प्र.दीपक जमदाडे, प्रा.सुरेश बोराडे, आकाश अहिरे, प्रा.राहुल सोनवणे, तनिष्का राठी यांनी गीते सादर केली तर डॉ.सुनी कोटेचा यांनी उत्कृष्ट ध्वनीने निवेदन केले.

येरुसके माध्यमिकालयाच्या नाट्यशास्त्र विभागाच्या वतीने येथा ही खरा करण्यात आली. एका कुटुंबाकडे येता नावाचे नाव असतो. मात्र, या कुटुंबात कोणीही लहान मुलं जन्माला घालेना येऊसाठ नाव मागत असतात. तसे येऊसाठ मुलं मागत असतात. तसे बाळाला येता आल्यात येता यात तिच्या पोटातील वासरू जगते. ते वासरू पुन्हा पोटाची जगा भरून काढती. मानव व पशुतील नाते, बाहुल्य मांडले.

लातूरला नाट्यघंटा व नटराज मूर्ती हस्तांतरण

बीडच्या नाट्य परिषद शाखेच्या वतीने लातूर शाखा पदाधिकाऱ्यांना नाट्य घंटेचे वितरण करण्यात आले.

प्रतिनिधी | बीड

बीड येथे आयोजित ९०० व्या विभागीय नाट्य संमेलनाच्या शेवटच्या टप्प्यात नाट्यघंटा व नटराज मूर्तीचे हस्तांतरण लातूरला करण्यात आले. अखिल भारतीय मराठी नाट्य परिषदेचे अध्यक्ष प्रशांत दामले यांच्या हस्ते व बीड शाखेच्या कार्याध्यक्ष डॉ.दीपक क्षीरसागर, स्वागताध्यक्ष डॉ.योगेश क्षीरसागर, सविता मालपेकर, नाट्य दिग्दर्शक चंद्रकांत कुलकर्णी, गणेश चंदनशिवे, संपदा पाटील, नीती कुलकर्णी यांच्या हस्ते लातूर शाखेला पुढील कार्यक्रमाच्या सुपुर्त करण्यात आले. ९ व ३ फेब्रुवारी रोजी बीड येथे अखिल भारतीय नाट्य परिषदेच्या वतीने ९०० वे विभागीय नाट्य संमेलन पार पडले. यादरम्यान बीडमध्ये ९९ वे नाट्य संमेलन झालेले होते. नाट्य संमेलनासाठी दिमाखात नगरीकांची गोटी गर्दी दिसून आली. शहरातील नाट्य मंदिरीमध्ये ते असरी संगीत रजनीच्या कार्यक्रमापासून प्रेक्षकांच्या उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. डिकोटेकरची उपस्थित असलेल्या स्वरात कमनी, सुबोधा पाठक, कार्यक्रमस्थळी करण्यात आलेले सजावट तसे वेशूत पेत होती. यासह कार्यक्रमाची पहाटपासूनिंगी हे सर्व बीडकरांनी डोळ्यांत साठवले. दरम्यान, कार्यक्रमाच्या समारोपासंगी बीड येथील नाट्य परिषदेच्या पदाधिकाऱ्यांच्या हस्ते लातूर येथील जैसेश रोजमुंडे यांच्या नाट्यघंटा व नटराज मूर्तीचे हस्तांतरण करण्यात आले. यावेळी मोठ्या संख्येने रसिक हजर होते.

'बीडचे संमेलन हे विभागीय न राहता मुख्य संमेलनच बनले'

संजय पाटील देवळाणकर, कार्यवाह, अ.भा.नाट्य परिषद बीड शाखा

'विभागीय नाट्य संमेलन हे नाट्य संमेलन न राहता ते मुख्य संमेलन झाले. काल साडेचार हजार रसिक प्रेक्षक पासून्ती येथील के.सुशिलाबाई इर्लेकर रंगमंचावर लोटले होते. आजच्या सकाळच्या दिंडीत बीड शहरातील विद्यार्थी कलावंत वेशभूषेत होते. या संमेलनासाठी रंगभूमीवर काम करणारे दीडशे कलाकार बीडमध्ये आले होते. त्याप्रमाणे बीड जिल्ह्यातील कलेचे प्रतिनिधीत्व पहायला मिळाले.'

बीड येथे झालेल्या विभागीय नाट्य संमेलनाच्या उद्घाटन सोहळ्याच्या दिमाखात लोकांनी नांदेडकरांच्या मुंडे व विलासराव देशमुख यांची पुन्हा एकदा आठवण झाली. कारण यांनी उदय सामंत आणि धनंजय मुंडे यांच्या भाषणातील लक्ष दोन्ही नेत्यामाजी मिसून आली. दुसरी महाराष्ट्राची लोकधारा असलेल्या गणेश वंदन पहले पुष्पेचा जल्लोष झाला. बोगो ते बेलो असा अभिनव पायाचा मिसून महाराष्ट्राच्या वारसाचा लोकजलोचे दर्शन घडले. त्यानंतर बीडचे भूमिपुत्र असलेले अभिनेते संदीप पाठक यांच्या वऱाड निघालंय लंडनला या एकपात्री नाटकाहून पुन्हा एकदा टिमाना जेष्ठ नाटककार लक्ष्मणराव देशपांडे यांच्या वऱाड, रेल्वेचा आवाज, महिलांची कुजबुज, लहान मुलांच्या किलबिलाट, यासह अन्य पक्षांनी रसिकांच्या खळखळून हसवले. प्रेक्षकांची गोठवा संख्येने हजेरी होती.

वऱ्हाडकारांचा सन्मान सोहळा

बीडचे संमेलन स्थानिक कलावंत जिल्ह्याचे कलाकार यांना बोलवा पेडून संमेलन यशस्वी केले आहे. बीड जिल्ह्याचे नाव लौकिक करणाऱ्या कलावंतांचा सन्मान या ठिकाणी करण्यात आला सन्मानपत्र देण्यात आले. ही खऱ्या अर्थाने या कलावंतांच्या आठवणीचा कार्यक्रम यशस्वी होती. सर्व कलावंतांनी संमेलनाचा पूर्ण वेळ हजर राहात समाधान व्यक्त केले, याचा आनंद वाटतो.

'केशवाई क्षीरसागर, सुशीलाबाई इर्लेकर यांचा वारसा पुढे नेत आहोत'

प्रतिनिधी | बीड

स्व.केशवाई क्षीरसागर यांनी अल्प जातीतून येऊन राजकारणात पाय रोवले. त्यांनी परिस्थितीचा सामुहीक येथे एक नाटक सादर त्यात पुरुषाच रोल केला होता. स्व.डॉ.सुशिलाबाई इर्लेकर यांनी प्रेरणेतील केलेली अनेक नाटके गाजली. त्यांचाच हा वसा घेऊन आम्ही पुढे मार्गक्रमण करीत आहोत. त्यांचा वारसा पुढे नेत आहोत, असे प्रतिपादन संमेलनाचे स्वागताध्यक्ष डॉ.योगेश क्षीरसागर यांनी केले.

बीड येथील नाट्य संमेलनाच्या मुख्य मंडपाचा उद्घाटन सत्रात ते बोलत होते. पुढे बोलताना क्षीरसागर म्हणाले, या संमेलनासाठी सांस्कृतिक कार्य मंत्री सुधीर मुनगंटीवार, पालकमंत्री धनंजय मुंडे यांचे मोठे सहकार्य लाभले. हे दोघेही लोभडाडी आपल्याला कधीच कुठल्या अडचणी कमतात नाही. त्यांनी नाट्यगृह, बीड एमआयडीसी ते नाळवाडी रस्त्यासाठी निधीची मागणी केली. या नाट्य संमेलनातून स्थानिक कलाकारांना मदत होईल. येणाऱ्या काळात असा प्रकारचे कार्यक्रम घेण्यासाठी यातून प्रेरणा मिळेल, असही अपेक्षा डॉ.योगेश क्षीरसागर यांनी व्यक्त केली. येणा काळातही असा प्रकारचे कार्यक्रम घेऊ, असे क्षीरसागर यांनी सांगितले.

महाराष्ट्राची लोकधारा आणि शास्त्रीय नृत्याने जिंकली मनं...

बीड येथील नाट्य संमेलनाच्या उद्घाटनापूर्वी बीड येथील साई नृत्यालयाच्या विद्यार्थ्यांनी नगरीमध्ये व शिवमंदिर सादर केले. या संगीतमय कार्यक्रमात योगेश्री रिंगणे, रुपाली भिसे, किमया पैठणकर, मनस्वी केदार, समृद्धी कुलकर्णी, श्री पोखले, सार्थकी देशमुख, राशी राठन, श्रेया जतु, सृजना देवगीरे, अपूर्व गोले, नागराणी खंडागळे सहभागी झाला.

महाराष्ट्राची लोकधारा कार्यक्रमाच्या माध्यमातून ग्रामीण लोक-संस्कृतीचे दर्शन घडवताना दुसरा सादरकरण्यात आले.

बीड येथे नृत्याने खरोटीकरण करताना बुधवार येथील महाराष्ट्र लोकधारा संस्कृतीचे कलावंत. गंगा मिनेश्वरीत लावणी, जहाजावरच्या जोड्या, रावणाचे वाघाड विविध प्रकारची लोकगीते या कार्यक्रमात सादर करण्यात आली. बीडकर रसिकांनी अनेक गीतांना कसमोअरने दाद दिली. यासह गणेश वंदनेच्या वेळी वाघाडुतील अनेक कलाकार भारावून गेले होते.

दिव्य मराठी विशेष • गाजलेल्या संगीत नाटकांनी आणली रंगत, ' वऱ्हाड निघालयं लंडन'नेही रसिकांना हसवले

'येता उष:काल'मधून संगीत नाटकाच्या प्रवासाचा उलगडा

स्व.सुशिलाबाई इर्लेकर रंगमंच | अनंत वैद्य

विभागीय नाट्य संमेलनात दुसऱ्या सत्रात येता उष:काल हा संगीत, नाटपदांचा आणि सादरीकरण या कार्यक्रमातून संगीत नाटकांच्या प्रवासाचा उलगडा करण्यात आला. यावेळी सादर करण्यात आलेल्या नाटपदांनी रसिकांचा मंत्रमुग्ध केले. यासह वऱ्हाड निघालयं लंडनला या एकपात्री प्रयोगातून संदीप पाठक यांनी रसिकांना पोट धरून हसवले.

बीड येथे स्व.सुशिलाबाई इर्लेकर रंगमंचावर विभागीय विविध सांगीतिक कार्यक्रमांसंबंधात नाटक, संगीत नाटक, कलावंतांशी संवाद, भूमिपुत्र कलावंतांचा गौरव आदी कार्यक्रम पार पडले. पुणे येथील संघाने येता उष:काल हा या नाट्य संमेलनाच्या कार्यक्रमातून विभूषण घाणे यांनी संगीत नाटकाचा श्रीगणेश करून त्यानंतर पुढील नाटकाला कशी झाली याचा प्रवास उलगडला. यावेळी संगीत स्वयंवर, संगीत मानापमान, संगीत कटयार, संगीत सत्तासंघर्ष या नाटकांतील गीते, तसेच नाट्यप्रवेश यांचे सादरीकरण करण्यात आले. यावेळी करण्यात आलेल्या गायनाने रसिकांना भारावून टाकले. यांतिकार शंकर गोडवा करण्यात आलेल्या नृत्याने सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले होते. यांतील अनेक प्रसंगांच्या रसिकांनी फस मोजपटी दाद देखील दिली. तरुणी भूमिपुत्र अभिनेते संदीप पाठक यांनी वऱ्हाड निघालयं लंडनला या एकपात्री निर्मिती प्रयोगाचे सादरीकरण केले. यावेळी त्यांनी प्रमोद तसेच परदेशी व्यक्तींच्या भाषेतील संवाद भाषेतून उत्कृष्टपणे सादर करत रसिकांना खिळवून ठेवले. मिश्कील संवाद, रसिकांच्या खळखळून हसवले. प्रेक्षकांची गोठवा संख्येने हजेरी होती.

येता उष:काल या कार्यक्रमात नाट्यसंगीताच्या कार्यक्रमात जिने पहा या गीताचे सादरीकरण करताना कलावंत.

अपूर्ण प्रयोगाने रसिकांचा झाला हिरमोड

बीडचा भूमिपुत्र असलेल्या संदीप पाठक यांचा वऱाड निघालयं लंडनला हा एकपात्री प्रयोग पाण्यासाठी बीडकर रसिक उत्साही होते. यावेळी मुख्य मंडपात खचाखच अशी गर्दी झाली होती. हा प्रयोग बेळेआधी अर्धातास थांबवावा लागला. त्यामुळे उपस्थित रसिकांचा मोठा हिरमोड झाला. त्यासाठी रसिक आले होते. तेच प्रयोग पूर्ण पहाता आला नसल्याने काहीशी नाराजी रसिकांतून व्यक्त होत होती.

कलावंतांशी गप्पांतून उलगडले व्यक्तिमत्त्व

प्रतिनिधी | बीड

येथील विभागीय नाट्य संमेलनात कलावंतांशी गप्पा टप्पा हा कार्यक्रम पार पडला. या कार्यक्रमातून रसिकांसाठी निवडक प्रश्न विचारण्याची संधी प्राप्त झाली होती. अशाच्या लाडक्या कलावंतांचे अनुभव, किस्से ऐकण्यासाठी बीडकर मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

दिग्दर्शक चंद्रकांत कुलकर्णी, संपदा पाटील, नीती कुलकर्णी, गणेश चंदनशिवे यांनी या कार्यक्रमात सहभाग नोंदवला. यावेळी प्रिमेयुटीतील अनुभव या कलाकारांनी रसिकांसमोर मांडले. बीड येथील रसिकांच्या मनातील अनेक प्रश्न निवडकने विचारले. तसेच खास प्रिमेयुटीत चालवाच्या पडान्नेडीबाबतही त्यांनी नो मांडली. बीड येथील नवोदित कलावंतांना या संधान प्रशिक्षण घेऊन त्यात प्रशिक्षण मिळावावा. असा मतवाही हाव असल्याचे कुलकर्णींनी सांगितले.